

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА УГОРСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

НАТАЛІЯ ВАРГА, ХРИСТИНА ЗИКАНЬ, ЕЛЕОНОРА БЕРТА

**ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ
ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ**

(для студентів I курсу галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія предметної спеціальності 035.071 Філологія. Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська освітньо-професійної програми «Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад»)

(методична розробка)

УЖГОРОД – 2023

УДК 81'25(076)
В-18

Варга Н.І., Зикань Х.І., Берта Е.Т. Вимоги щодо оформлення матеріалів перекладацької практики (для студентів I курсу галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія предметної спеціальності 035.071 Філологія. Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська освітньо-професійної програми «Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад») (методична розробка). Ужгород. ДВНЗ «УжНУ», 2023. – 29с.

Рецензенти:

доктор філологічних наук, професор Полюжин М.М.,
кандидат філологічних наук, доцент Гульпа Д.В.

Затверджено на засіданні Вченої ради Українсько-угорського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Протокол № 9 від 30 травня 2023 року.

© Варга Н.І., Зикань Х.І., Берта Е.Т., 2023р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Загальні вимоги щодо оформлення матеріалів перекладацької практики	5
Вимоги до студентів, які проходять перекладацьку практику	8
Права і обов'язки студентів-практикантів	9
Додаток 1. Титульний аркуш	10
Додаток 2. Зміст матеріалів перекладацької практики	11
Додаток 3. Щоденник перекладацької практики	12
Додаток 4. Текст для перекладу англійською мовою	13
Додаток 5. Словничок (англо-український)	16
Додаток 6. Переклад тексту з англійської мови на українську	18
Додаток 7. Текст для перекладу українською мовою	21
Додаток 8. Словничок (українсько-англійський)	23
Додаток 9. Переклад тексту з української мови на англійську	25
Додаток 10. Звіт студента про проходження перекладацької практики	27
Додаток 11. Відгук керівника перекладацької практики про практику студента	29

ВСТУП

Перекладацька практика представляє собою важливу роль для освітнього процесу, має дуже велике значення у підготовці майбутніх перекладачів і є важливою складовою їхнього всебічного розвитку. Практика ґрунтується на базовій практичній дисципліні «Практичний курс англійської мови» і робить акцент на закріплення та поглиблення умінь та навичок, а також формування нових компетенцій, які потрібні для підготовки студентів для професійної діяльності перекладачів.

Методичні матеріали стануть у пригоді студентам, які проходять перекладацьку практику на початковому рівні для правильного оформлення матеріалів перекладацької практики, а також для тих студентів, які по тим чи іншим причинам не могли бути присутніми на початковому етапі – настановчій конференції.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

У системі професійної підготовки філологів важлива роль відводиться навчальній перекладацькій практиці, яка сприяє набуття необхідних професійних умінь та навичок роботи з наряду навчання. Перекладацька практика є логічним продовженням вивчених раніше базових практичних дисциплін з англійської мови та покликана підготувати студентів, майбутніх перекладачів, до здійснення перекладацької діяльності (переклад з англійської мови на українську і навпаки).

До проходження перекладацької практики допускаються студенти денної (заочної) форми навчання, що виконали навчальний план.

Метою перекладацької практики є формування та закріплення перекладацької компетенції, під якою розуміється вміння витягувати інформацію з тексту однією мовою та передавати її шляхом створення тексту іншою мовою.

Головне завдання студента-практиканта полягає у виконанні письмового перекладу тексту з англійської мови на українську і навпаки обсягом 2-2,5 сторінки. Навчально-методичне забезпечення здійснюється шляхом попереднього підбору індивідуальних текстових матеріалів встановленого обсягу та проведення вступної настановної консультації, на якій студенти знайомляться із загальними вимогами та отримують конкретні завдання. Студенти можуть користуватися одномовними, двомовними і електронними словниками.

Практика включає в себе чотири етапи:

- *підготовчий етап* – проведення настановчої конференції, на якій повинні бути поставлені цілі практики; пояснено конкретні завдання, які має виконати студент; дана установка на необхідність правильного оформлення звітної документації і своєчасного подання її на кафедру для перевірки, обумовлено строки здачі звітних документів;
- *основний етап* – керівники практики від кафедри надають методичні рекомендації студентам; контролюють якість виконаних перекладів; проводять співбесіди та консультації щодо ходу практики;
- *проміжний контроль* – перевірка перекладу індивідуальних матеріалів, наданого студентом в повному обсязі, внесення поправок і відправлення перекладу на доопрацювання;
- *заключний етап* – після завершення практики проводиться заключна конференція, на якій студенти захищають свої роботи з перекладацької практики; підтверджують їх необхідними документами, заздалегідь завіреними керівником; присутні на конференції керівники стверджують оцінки студентів.

Під час перекладу студенти працюють самостійно, але їхня діяльність та її результати контролюються у формі проміжної перевірки перекладеного текстового матеріалу.

До моменту підсумкового контролю освоєння практики (проміжної атестації студента) в рамках проведення практики здійснюється поточний контроль успішності студента.

Контроль якості перекладу здійснюється після того, як у призначений термін студент здає повний переклад заданого текстового матеріалу для первинної перевірки.

Під час проходження перекладацької практики студент повинен своєчасно підготувати та здати на перевірку звіт. Звіт містить переклад вихідного текстового матеріалу з англійської мови на українську і навпаки.

Практикум з письмового перекладу оформляється у друкованому вигляді

за такими вимогами:

- формат листа - А4
- шрифт - New Times Roman
- розмір шрифту – 14
- міжрядковий інтервал - одинарний
- кількість рядків на сторінці – 44-46
- абзац – 1,25 см
- ліве поле – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 25 мм
- нумерація сторінок – номери арабською цифрою внизу сторінки справа (крім титульної сторінки)

Вимоги до студентів, які проходять перекладацьку практику

Основними вимогами студента, що проходить перекладацьку практику, є:

- володіння базовими знаннями англійської мови;
- вміння застосовувати отримані знання;
- достатній лексичний запас;
- базові знання, вміння і навички в області перекладу.

В результаті проходження перекладацької практики студент повинен придбати наступні практичні навички, вміння, універсальні і професійні компетенції:

- вміти вільно висловлювати свої думки, адекватно використовуючи різноманітні мовні засоби з метою виділення інформації;
- вміти використовувати етикетні формули в усній і письмовій комунікації (Привітання, прощання, привітання, вибачення, прохання);
- володіти пошуком інформації в комп'ютерних мережах;
- вміти виділити проблеми, виникли в ході роботи;
- мати навички роботи комп'ютером як засобом отримання, обробки та управління інформацією;
- вміти працювати з електронними словниками і іншими електронними ресурсами.

Права і обов'язки студентів-практикантів

1. З усіх питань, що виникають у зв'язку з проходженням практики, студент має право звертатися до відповідального за проведення практики, методисту, викладачам - керівникам практики від кафедри російською філології та перекладу МДУ та співробітникам організацій, у яких студент проходить практику.

2. Практиканти мають право користуватися бібліотекою МДУ, усіма необхідними навчально-методичними посібниками.

3. Практиканти підкоряються правилам внутрішнього розпорядку організації, в якій проходить перекладацька практика, виконують розпорядження адміністрації організації, кафедри і керівників практики.

4. Студенти-практиканти повинні бути прикладом організованості, дисциплінованості, працьовитості та ввічливості.

5. Практиканти повинні сумлінно виконувати Усе види робіт, передбачені програмою практики.

У випадку невиконання цих вимог практикант може бути відсторонено від перекладацькою практики і не отримає задовільний оцінки.

Після закінчення практики студент оформляє і здає щоденник, звіт і характеристику.

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА УГОРСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Здано на кафедру угорської філології

«__» _____ 20__ р.

МАТЕРІАЛИ

**про проходження перекладацької практики
з англійської мови**

Виконала:

студентка I курсу

/ППП/

Керівник практики:

/ППП/

Захищено

з оцінкою: _____

«__» _____ 20__ р.

Ужгород – 20__

ЗМІСТ

1. Щоденник перекладацької практики (Додаток 3.)
2. Текст для перекладу англійською мовою (Додаток 4.)
3. Словничок (англо-український) (Додаток 5.)
4. Переклад тексту з англійської мови на українську (Додаток 6.)
5. Текст для перекладу українською мовою (Додаток 7.)
6. Словничок (українсько-англійський) (Додаток 8.)
7. Переклад тексту з української мови на англійську (Додаток 9.)
8. Звіт студента про проходження перекладацької практики (Додаток 10.)
9. Відгук керівника перекладацької практики про практику студента (Додаток 11.)

ЩОДЕННИК
перекладацької практики

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№	Зміст	Термін виконання
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

З планом ознайомлений

/підпис керівника/

«___» _____ 20__ р.

ЗРАЗОК

ТЕКСТ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ

(АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)

«Good manners, bad manners»

We have a saying in English “Manners maketh man”. “Maketh” is an old form of “makes” or “make”. So the expression means that, if you want to be a real man, you have to have good manners.

“Manners” means the way that you behave to other people, particularly in public. If you have good manners you are polite and courteous. You remember to say “please” and “thank you”. You make people feel welcome and at ease. And if you have bad manners you are rude and discourteous. You say unpleasant things to people. You make them feel unwelcome and upset.

If someone has good manners, we can say that they are “well mannered”; and if they have bad manners, we can say that they are “bad mannered” or “ill mannered”.

Now let’s meet Heidi Withers. She is 28 years old and works as a personal assistant in a company in London. She is engaged to be married to her boy-friend, Freddie Bourne. Freddie runs a business that sells bicycles and parts for bicycles on the internet. Recently, Heidi and Freddie went to visit Freddie’s father and step-mother, who live in Devon in the south-west of England. Most people are nervous about their first meeting with their future father-in-law and mother-in-law. Most people would be polite and well mannered. They would try to create a good impression. Maybe Heidi tried to do these things. However, it did not work. Freddie’s step mother, Carolyn Bourne, thought that Heidi was rude and bad mannered.

After the end of the visit, Carolyn thought that it was important to tell Heidi about her bad manners. She said to herself, “If I don’t tell her, she will never know.” So she sent Heidi an e-mail. “It is high time someone explained to you about good manners,” she started, “because it is obvious that you don’t have any”.

She went on to talk about some of the terrible things that Heidi did:

Heidi stayed in bed too long.

Heidi complained about the food.

At meals, Heidi started eating before other people.

Heidi made jokes about Freddie’s family.

Heidi did not send Carolyn a card to thank her for her hospitality.

Carolyn also had things to say about Heidi’s plans for her wedding. Heidi and Freddie plan to get married in a castle. Carolyn does not think that this is a good idea? She wrote, “No one gets married in a castle unless they own it. It is brash, celebrity style behaviour.” Carolyn thinks that, because Heidi’s parents do not have a lot of money, it would be better for Heidi and Freddie to have a smaller, less expensive wedding.

What would you do if your future mother-in-law sent you an e-mail like this? Perhaps you would burst into tears. Perhaps you would send a reply to say how sorry you were about your behaviour and how very much you wanted to have a good relationship with your husband’s family. Heidi did not do this. Instead, she sent copies of the e-mail to her friends. And her friends sent the e-mail to their friends.

And a few days later, the story was on lots of websites and in the newspapers, and we were all talking about it. Heidi’s father told the newspapers that Carolyn was haughty

and arrogant. (Actually, he said some rather ruder things than that, but it would not be polite to repeat them on a respectable website like Listen to English). Freddie's mother, and Heidi's friends, and all sorts of other people, told the newspapers what they thought. Only Freddie, Heidi's boyfriend, was sensible enough to keep quiet.

What do you think? Who has the worse manners – Heidi or Carolyn? And will Carolyn be invited to the wedding, and will there be a fight if she goes? It is all very exciting!

ЗРАЗОК

СЛОВНИЧОК
(англо-український)

№	Word/Phrase	Translation	Example
1.	polite and courteous	чемний і ввічливий	If you have good manners you are polite and courteous. Якщо у вас хороші манери, ви чемні та ввічливі.
2.	rude and discourteous	грубий і неввічливий	And if you have bad manners you are rude and discourteous. А якщо у вас погані манери, ви грубі та неввічливі.
3.	welcome and at ease	гостинно та невимушено	You make people feel welcome and at ease. Ви змушуєте людей почуватися гостинно та невимушено.
4.	unpleasant things	неприємні речі	You say unpleasant things to people. Ви говорите людям неприємні речі.
5.	unwelcome and upset	небажані та засмучені	You make them feel unwelcome and upset.

			Ви змушуєте їх почуватися небажаними та засмученими.
6.	well mannered	добре вихований	We can say that they are “well mannered”. Ми можемо сказати, що вони «добре виховані».
7.	bad mannered	погано вихований	We can say that they are “bad mannered”. Ми можемо сказати, що вони «погано виховані».
8.	ill mannered	погані манери	We can say that they are “ill mannered”. Ми можемо сказати, що в них «погані манери».
9.	nervous	нервовий	Most people are nervous. Більшість людей нервують.
10.	rude	грубий	Heidi was rude and bad mannered. Хайді була грубою та погано вихованою.

ЗРАЗОК

ПЕРЕКЛАД ТЕКСТУ

(з англійської мови на українську)

Гарні манери, погані манери

У нас є англійська приказка "Людину судять за манерами". "Макет" – це стара форма "робить" або "робить". Таким чином, вираз означає, що якщо ви хочете бути справжнім чоловіком, ви повинні мати добрі манери.

Манери – це те, як ви поведетеся по відношенню до інших людей, особливо на публіці. Якщо у вас хороші манери, ви ввічливі та чемні. Не забувайте говорити «будь ласка» та «дякую». Ви змушуєте людей почуватися бажаними та невимушеними. А якщо у вас погані манери, ви грубі та нечемні. Ви кажете неприємні речі людям. Ви змушуєте їх почуватися небажаними та засмученими.

Якщо хтось має хороші манери, ми можемо сказати, що вони “добре виховані”; і якщо вони мають погані манери, ми можемо сказати, що вони “погано виховані” чи “в них погані манери”.

Тепер давай зустрінемося з Хайді Уізерс. Їй 28 років і вона працює особистим помічником у компанії у Лондоні. Вона заручена зі своїм другом Фредді Борном. Фредді управляє бізнесом, який продає велосипеди та запчастини для велосипедів в інтернеті. Нещодавно Хайді та Фредді вирушили відвідати батька та мачуху Фредді, які живуть у Девоні на південному заході Англії. Більшість людей нервується з приводу першої зустрічі з майбутніми тестем та тещею. Більшість людей вважають за краще поводитися ввічливо і виховано. Вони спробують справити гарне враження. Може, Хайді намагалася це зробити.

Однак це не спрацювало. Мачуха Фредді, Керолін Борн, вважала Хайді грубою та невихованою.

Після закінчення візиту Керолін подумала, що важливо розповісти Хайді про її погані манери. Вона сказала собі: “Якщо я їй не скажу, вона ніколи не впізнає. Тому вона надіслала Хайді листа. “Давно час комусь розповісти вам про гарні манери,” почала вона, “бо очевидно, що у вас їх немає”.

Вона продовжувала говорити про деякі жахливі речі, які зробила Хайді:

Хайді надто довго лежала в ліжку.

Хайді скаржилася на їжу.

Під час їжі Хайді почала їсти раніше за інших людей.

Хайді жартувала про родину Фредді.

Хайді не надіслала Керолін листівку, щоб подякувати за гостинність.

Керолін також було, що сказати про плани Хайді на весілля. Хайді та Фредді планують одружитися у замку. Керолін не думає, що це гарна ідея. Вона писала: “Ніхто не одружується у замку, якщо він їм не належить. Це зухвала поведінка у стилі знаменитостей.” Керолін вважає, що, оскільки у батьків Хайді не так багато грошей, було б краще, якби у Хайді та Фредді було весілля простіше та дешевше.

Що б ви зробили, якби ваша майбутня свекруха надіслала вам такого листа? Можливо, ви розплакаєтеся. Можливо, ви надішлете відповідь, в якій скажете, як шкодуєте про свою поведінку і як сильно хочете мати добрі стосунки з

родиною вашого чоловіка. Хайді цього не зробила. Натомість вона відправила копії листа своїм друзям. І її друзі надіслали листа своїм друзям.

А за кілька днів ця історія була на багатьох сайтах та в газетах, і ми всі про це говорили. Батько Хайді розповів газетам, що Керолайн була пихатою і зарозумілою. (Насправді він сказав кілька грубіших речей, але було б неввічливо повторювати їх на респектабельному веб-сайті, такому як Listen to English). Мати Фредді, друзі Хайді та багато інших людей розповіли газетам все, що вони думали. Тільки Фредді, бойфренд Хайді, був досить розсудливий, щоб промовчати.

Що ви думаєте? У кого манери гірші — у Хайді чи Керолайн? І чи запросять Керолайн на весілля, і чи буде бійка, якщо вона поїде? Все це дуже цікаво!

ЗРАЗОК

ТЕКСТ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ
(українською мовою)

«Відмінності»

Ти високий чи низький?

Ти великий чи маленький?

Люди бувають різних форм і розмірів.

Деякі люди носять невеликий одяг.

Інші люди мають одяг середнього розміру.

Є люди, які мають одяг великого розміру.

Деякі люди, навіть, мають дуже великий одяг.

Деякі люди худі.

Деякі люди товсті.

Дехто займає золоту середину.

Є люди з короткими волоссям.

У інших людей довге волосся.

У деяких взагалі немає волосся.

Не існує двох однакових людей.

У деяких людей довгі ноги.

У мене короткі ноги.

Я ходжу не так швидко, як людина з довгими ногами.

Я не дуже висока людина.

Насправді, я досить низький.

У мене 37 розмір взуття.

У моєї матері 38 розмір взуття.

У мого батька 42 розмір взуття.

У нас у всіх різний розмір.

У цьому немає нічого поганого.

Добре, що ми всі унікальні.

ЗРАЗОК

СЛОВНИЧОК
(українсько-англійський)

№	Слово / Фраза	Переклад	Приклад
1.	високий чи низький	tall or short	Ти високий чи низький? Are you tall or short?
2.	великий чи маленький	big or small	Ти великий чи маленький? Are you big or small?
3.	форми і розміри	shapes and sizes	Люди бувають різних форм і розмірів. People come in many different shapes and sizes.
4.	носити невеликий (малий) одяг	wear size small	Деякі люди носять невеликий одяг. Some people wear size small clothes
5.	носити великий одяг або одяг великого розміру	wear large size	Є люди, які носять одяг великого розміру. There are people who wear large size clothes.

6.	носити дуже великий одяг	wear extra large clothes	Деякі люди, навіть, мають дуже великий одяг. Some people even wear extra large clothes.
7.	худий	thin	Деякі люди худі. Some people are thin.
8.	товстий	fat	Деякі люди товсті. Some people are fat.
9.	коротке волосся	short hair.	Є люди з короткими волоссям. There are people with short hair.
10.	довге волосся	long hair	У інших людей довге волосся. Other people have long hair.

ЗРАЗОК

ПЕРЕКЛАД ТЕКСТУ

(з української мови на англійську)

«Differences»

Are you tall or short?

Are you big or small?

People come in many different shapes and sizes.

Some people wear size small clothes.

Other people wear size medium clothes.

There are people who wear large size clothes.

Some people even wear extra large clothes.

Some people are thin.

Some people are fat.

Some people are in between.

There are people with short hair.

Other people have long hair.

Some people have no hair at all.

No two people are exactly alike.

Some people have long legs.

I have short legs.

I don't walk as fast as a person with long legs.

I am not a tall person.

In fact, I am quite short.

My feet are a size thirty-seven.

My mother has size thirty-eight feet.

My father has size forty-two feet.

We are all different sizes.

It is not a bad thing.

It is a good thing that we are all unique.

ЗРАЗОК

ЗВІТ

**про проходження перекладацької практики
з англійської мови**

Я, Іванова Інна Петрівна, студентка 1 курсу спеціальності 035 Філологія. Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська денної форми навчання у період з 19 червня 2023 року по 2 липня 2023 року проходила перекладацьку практику на базі Українсько-угорського навчально-наукового інституту на кафедрі угорської філології.

Згідно з календарним планом я виконала такі завдання:

- Переклад тексту « _____ » з англійської мови на українську;
- Склала англо-український словничок до тексту;
- Переклад тексту « _____ » з української мови на англійську;
- Склала українсько-англійський словничок до тексту.

Протягом перекладацької практики я займалася письмовим перекладом текстів з англійської мови на українську і навпаки, а також складанням словничків до текстів.

Перекладацька практика сприяла активізації навичок самостійної роботи з довідковою літературою, навичок використання інформаційних ресурсів

мережі Інтернет. Працюючи над перекладами я використовувала такі словники й довідкову літературу:

- 1.
- 2.
- 3.

Я вважаю, що протягом перекладацької практики я закріпила отримані знання протягом 1 курсу навчання з англійської мови, збагатила свій словниковий запас і здобула деякі перекладацькі навички, які я зможу використовувати у майбутньому.

